

Alūksne Olnkzua

ALŪKSNE – PUHKUSEKS,
RĀNDAMISEKS INNUSTUSEKS

WWW.VISITALUKSNE.LV

② **TEMPLIMÄE PARK (TEMPLAKALNA PARKS) JA ALÜKSNE VAATETORN**

Templimäe park teeb Alüksnest Lätis kõige kõrgemal asuva linna. Kunagi oli siin iidne latgalite linnus, nüüd kaunistab mäe tippu Kuulsuse tempel (Siavas templis) graniidist rotund, mille lasi 1807. aastal ehitada parun von Vietinghoff. Sealsamas kõrval asub jalakäijate sild, mida kutsutakse Päikesesillaks (Saules tilts). Pargis asub Lätis kõrgeim vaatetorn (kõrgus 37,8 meetrit). 1. maist kuni 31. oktoobrini saab sealt nautida unustamatuid vaateid Alüksne linnale.

- Templakalna parks, Alüksne, ☎ +371 29130280

③ **ALÜKSNE MÕISA PARK**

Kaunis linn peidab kauneid üllatusi! Ärge kiirustage, nautige jalutuskäiku või romantilist sõitu velorikšaga Alüksne mõisa pargis!

Pargi alguslugu ulatub 18. sajandi teise poolele, kui Alüksne mõisa omandas parun von Vietinghoff-Scheel. Park kuulub Lätis oluliste ajalooliste ja kultuurimälestiste hulka, sest võrreldes teiste parkidega on just Alüksnes kõige rohkem säilinud arhitektuurseid väikevorme, mida ka restaureeritakse ja taastatakse. Parki rikastavad ja kaunistavad Aleksandri

paviljon, graniitobelisk, linnupaviljon, Eola (Aiolose) tempel, Pomona tempel, mausoleum ja purskkaevud.

④ ALŪKSNE EVANGELNE LUTERI KIRIK

Linna kohal kõrgub tahatud maakividega kaunistatud kiriku torn. Kirik on näide Läti varajases klassitsismist ja on ehitatud aastatel 1781 - 1788. Tornist avanev vaade oli nii maaline, et parun lasi torni ehitada tammepuust treppi, et külalistel oleks mugavam torni tõusta. Sellist uhket treppi ei ole üheski teises Läti kirikus. Kirikus asub kaks väärtuslikku objekti: kuulsa meistri August Martini ehitatud orel ja Ernst Glücki läti keelde tõlgitud piibli esmaväljaanne 1689. aastast.

- Pils iela 25, Alūksne, ☎ +371 26166178, www.aluksnesdraudze.lv

⑤ ALŪKSNE KULTUURIKESKUS

Sellised imed juhtuvad ainult Alūksnes – seal, kus enne valmistati õlut pulbitseb nüüd kultuur. 19. sajandil ehitatud omaaegne pruulikoda on tänane arhitektuurimälestis. 2015. aasta sügisel avas pärast ümberehitust siin ukсед Alūksne kultuurikeskus, kus on palju võimalusi loominguliseks tegevuseks. Kultuurikeskuses on tänapäevane kontserdisaal, tarbekunstistudio “Kalme” ja ettevõtluse tugi keskus.

- Brūža iela 7, Alūksne, ☎ +371 26590320

Alūksne järve kaldal on alati olnud elu – kunagises latgali hõimude asukohas paikneb tänapäeva Euroopa Liidu kagunurga linn. Alūksne ümbrust on kutsutud ka Maliena Šveitsiks – ilusad mäed ja orud vahelduvad läbipaistva veega järvedega. See on üks Lāti sümbolmaastikest. Alūksne on moodne ja kasvav linn, mis hoolib kultuuripärandist ja loodusväärtustest ning näitab neid rõõmu ja uhkusega linna külalistele.

Avasta Alūksne!

6 ALŪKSNE JÄRV

Kerge on hüpatada linnast loodusesse, kui kõrval on üks Lāti puhtamaid järvi. Järve maalilised kaldad ja kalarikkad veed rõõmustavad nii külalisi kui linnaelanikke. Järves asub 4 saart, nendest tuntumad on Pilssala (Linnusesaar), kus asuvad 1342. aastal ehitatud Liivi Ordu linnuse varemed ja Cepurīte (Kūbarsaar), kus inimesed elasid juba kiviajal. Selle kõige lähemaks tutvustamiseks sõidutavad rändajaid mööda järve väikelaev Marienburg ja parv Kaija, teravamate elamuste austajaid mootorpaat. Hingematvaid emotsioone Alūksne järve kohal pakub trosslaskumine Zipline.

- Pilssalas iela 10, Alūksne. Organisationsioon ALJA, ☎ +371 26141741, www.aluksnesezers.lv
- Väikelaev "Marienburg", ☎ +371 24429955, www.kugitismarienburg.lv
- Rongiga "Severīns", kiirpaat ☎ +371 24429955, www.izbaudialuksni.lv
- Zipline ☎ +371 28718728
- Elektripaadid, rattarent ☎ +371 26264361, www.veloosta.lv

7 LINNUSESAAR (PILSSALA)

Mis on romantilisem- linnus või saar?

Alüksne pakub mõlemaid ühekorraga, sest siin on linnus, mis asub saarel. 1342. aastal ehitatud Liivi Ordu linnuse müürid on kohati isegi kuni 2 meetri paksused. Legend räägib, et linnuse seina on müüritud Maria-nimeline tüdruk, seepärast kutsutakse saart ka Maria saareks. Praegu tegeldakse linnusevaremete korrastamisega. Nüüdseks on võimsas kindluses taastatud Lõunatorn (*Dienvidu tornis*), mille iidset müürid on ööpäeva pimedal ajal valgustatud, luues sel moel erilise meeleolu. Restaureeritud tornis saab muusikalist lugu kuulata erilinastuste ajal – “MARIENBURG kaheksas vend”. Pilssala saarele on rajatud valgustatud jalakäijaterada ümber linnusevaremete, ujumiskoht, staadion, võrkpalliplatsid, laste mänguväljak, multifunktsionaalne teenindushoone ja vabaõhulava.

- “MARIENBURG kaheksas vend” ☎ +371 29149810

8 ERNSTI GLUCKI PIIBLIMUSEUM

Alüksnes saab tutvuda läti keele ja kultuuri ajalooa. Piibli esmatõlge läti keelde sai pastor Ernst Johan Glückil valmis 1689. aastal. Raamat sai rahva aabitsaks ja teejuhiks mitmeks sajandiks. Muuseumis saab näha piibleid 40 keeles, Braille'i kirjas jne. Sealsamas lähedal kirikumõisa (Mācītājmuīža) juures asuvad Glücki tammed – pastor Glück istutas need siis, kui lõpetas Uue ja Vana Testamendi tõlkimise. Glücki kasutõtrest Martasi sai hilisem Vene keisrinna Katariina I.

- Pils iela 25A, Alüksne, ☎ +371 20225763

9 ALŪKSNE ÖÖSEL

Kui soovite midagi romantilisemai kui tähed ja kuu, siis tulge vaatama öist Alūksnet. Linna kaunistavad uhked valgusemärgud, kuni poole ööni sädelevad viis purskkaevu Alūksne Uue lossi pargis. Värviline valgusemärg paneb särama ka Lõunatorni Liivimaa ordulinnuse varemetes, Templimäe tänava jalakäijate silda, valgustatud on ka Templimäe rotund ja 7. Sigulda jalaväepolgu mälestusmärk. See kõik on hea põhjus hiliseks jalutuskäiguks. Alūksne on öösel sama ilus kui päeval, ainult palju salapärasem.

10 ALŪKSNE KITSARÖÖPMELISE RAUDTEE BĀNĪTISE JAAM

Kõik läti keelega vähegi kokku puutunud teavad keeleväanaajat „šaursliežu dzelzceļš” (kitsarööpmeline raudtee). Kuid mida see endast kujutab?

Raudteeliin Gulbene-Alūksne on ainus kogu Baltikumis, millel on endiselt tagatud regulaarne reisijatevedu. Alūksnes, selle liini lõppjaamas, täpsemalt sealses ajaloolises pagasiküünis on avatud multimeedium ekspositsioon. Selles kuuled unikaalseid lugusid kümnest jaamast, ning näed, kellele bānītis on sõber, abiline, töökoht või inspiratsiooniallikas.

- Jāņkalna iela 52, Alūksne
- ☎ +371 25669604 (ekspositsioon)
- ☎ +371 20228884 (Bānītis)
- www.banitis.lv

Alūksne
 Oļņkšva

RĪGA	200 km
TARTU (EST)	130 km
VERU (EST)	55 km
PLESKAVA (RUS)	105 km

GULBENE	45 km
BALVI	44 km

1 ALŪKSNES UUS LOSS (JAUNĀ PILS)

Soovite end tunda kui aristokrāti? Tulce Alūksne Uude lossi (Alūksnes Jaunā pils), mis on ehitatud hilises Tudori usgooti stilis 19. sajandi teises pooles parun von Vietinghoffi tellimusei. Antud loss on ūks tāhelapenuvārsemaid arhitektuurimālestisi Lātiš, peites endas mitmete arhitektuurstiiliide kunstpārāseid seiņa- ja laemainguid, millest osa on ka nāha. Kāesoleval ajal tegutsevad lossis Alūksne muuseum ja loodusmuuseum "vides labirints" Keskonnalabūrint). Tutvudes Alūksne muuseumi vāljāpanekuteģa, saades osa hariduslikest programmidest ja ūritustest, ūpīte tundma Alūksne kihelkonna kultūriajaloolist pārāndit. Ārģe laske mōōda vōimālust kohtuda lassihārrādeģa ja māngida lossiaias kroketiit! Loodusmuuseumis saate kuulda lindude laulu, piiluda maasūģavustesse, kogēda otseķui maailmavete puudutusit ja nāha maailmaimesid!

- Pils iela 74, Alūksne
- Alūksnes muuseum ☎ +371 644381324, +371 27848336, www.aluksnespils.lv
  - Loodusmuuseum "Vides labirints", ☎ +371 28624196, <http://videslabirints.blogspot.com>

- ALŪKSNES TURISMIINFOKESKUSE**
- Ojāra Vāģiešā ielā 1, Alūksne, ☎ +371 29130280, +371 25442335, www.visitaluksne.lv

Foto: Māris Šļivka, Ainārs Cekuls, Ainārs Gaidis, Ardo Kaljūvee, Renārs Tortuzis, Alvits Grīvnieks